

Élyséeverdrag maakte aartsvijanden tot vrienden

Frankrijk en Duitsland vieren 50 jaar vriendschap

[Achtergrond](#) - 17 januari 2013 - Auteur: Redactie Duitslandweb

De Franse regering en het parlement zijn op 22 januari te gast in de Bondsdag in Berlijn. Daar vieren ze de vijftigste verjaardag van het Élyséeverdrag, waarmee de oude aartsrivalen in 1963 vriendschap sloten. Het leidde bijvoorbeeld tot de Frans-Duitse tv-zender ARTE en het op een na grootste ruimtevaartbedrijf ter wereld.

Wat verbindt Frankrijk en Duitsland? Steeds minder, lijkt het. De vriendschap tussen beide landen is de afgelopen jaren, mede onder druk van de economische crisis, bekoeld, blijkt uit een onderzoek dat in opdracht van de Duitse ambassade in Parijs werd uitgevoerd. Weliswaar respecteren de meeste Fransen de Duitsers en vinden veel Duitsers Fransen sympathiek. Maar één op de drie Fransen wantrouwt de Duitsers ook, of is zelfs bang voor hen. Duitsers gelden in Frankrijk als arrogant, concludeert Spiegel Online verbaasd uit de enquête. Omgekeerd is de scepsis in Duitsland over de Franse economie de laatste jaren toegenomen. Duitsers zien Frankrijk steeds minder als politieke en economische grootmacht.

De prominente Franse historicus Pierre Nora schetste vorig jaar een zelfde beeld. “Volgens mij is de wens van beide landen zich van elkaar te distantiëren tegenwoordig sterker dan de wens tot toenadering,” zei hij in februari 2012 in een vraaggesprek met de Frankfurter Allgemeine Zeitung. De mensen zouden elkaars taal niet meer spreken – ook niet wíllen spreken – en cultureel zou er ook weinig zijn om het over te hebben: “De culturele uitwisseling stagneert, omdat er niet zo bijzonder veel meer valt uit te wisselen.”

Nieuwe koers

Zo pessimistisch als de enquête en de historicus Nora lijken te zijn, zo opgetogen is de stemming rond de viering van de vijftigste verjaardag van de Frans-Duitse vriendschap. Het Élyséeverdrag, dat op 22 januari 1963 werd ondertekend, bezegelde de nieuwe koers die de oude aartsvijanden na de Tweede Wereldoorlog besloten in te zetten.

Beide landen staan het hele jaar uitgebreid stil bij wat er in de afgelopen 50 jaar is bereikt, te beginnen met de bijeenkomst in de Bondsdag in Berlijn op 22

januari, waar de Franse en Duitse regeringen en parlementen samen komen. Op 5 juli wordt dan in Parijs de vijftigste verjaardag van het DFJW/OFAJ - Deutsch-Französische Jugendwerk/L'Office franco-allemand pour la Jeunesse - gevierd, met ruim een kwart miljoen uitwisselingen tussen scholieren en studenten een belangrijke peiler van de Frans-Duitse relaties.

Politieke motieven

De Duitse bondskanselier Adenauer en de Franse president De Gaulle hadden toen ze het verdrag in Parijs ondertekenden vooral politieke motieven. Acht jaar eerder hadden de voormalige vijanden al besloten gezamenlijk de voorziening van kolen en staal te regelen, met de Benelux en Italië als overige verdragspartners. Deze EGKS wordt samen met het Elyséeverdrag gezien als de aanzet voor de Europese integratie.

Voor Duitsland was deze samenwerking niet alleen bedoeld om de noodzakelijke wederopbouw te bewerkstelligen, maar ook om zijn buurlanden van zijn vreedzame bedoelingen te overtuigen. Die vorm van deemoed typeerde ook de Duitse houding in de bilaterale relaties met Frankrijk. Beroemd is het gezamenlijke bezoek van de Duitse kanselier Kohl en de Franse leider Mitterrand aan de begraafplaats van Douaumont in 1984, waar zij hand in hand de slachtoffers van de slagen bij Verdun tijdens de Eerste Wereldoorlog herdachten.

Die verzoenende Duitse toon sloeg aan in Frankrijk en mede daardoor geldt de Duits-Franse vriendschap zoals die in 1963 werd beklonken en sindsdien duurzaam bestaat in historisch perspectief als een succes. Maar in het kader van de vieringen rond 50 jaar Elyséeverdrag benadrukken beide landen dat de Duits-Franse samenwerking de politiek ver overstijgt. Een grafiekje van de Franse ambassade somt bijvoorbeeld op: dagelijks passeren tien treinen - mét tweetalig personeel - de Duits-Franse grens. Duitsland telt zesduizend Franse uitwisselingsstudenten, Frankrijk achtduizend Duitse.

EADS en ARTE

Frans is de op één na meest gesproken vreemde taal in Duitsland en Duits de op twee na meest gesproken vreemde taal in Frankrijk. Bovendien komt Engels in beide landen op plaats één en wordt door nagenoeg iedereen gesproken, wat de onderlinge uitwisseling ook ten goede komt.

Verder laat de grafiek zien dat de landen elkaars belangrijkste economische partners zijn. Een kwart miljoen mensen werken bij Franse bedrijven in Duitsland en 350.000 bij Duitse bedrijven in Frankrijk. De economische samenwerking heeft daarnaast bijvoorbeeld mede geleid tot de oprichting van de European Aeronautic

Defence and Space Company (EADS) in 2000, het op één na grootste lucht- en ruimtevaartbedrijf ter wereld en moederbedrijf van onder andere Airbus.

Zulke vruchtbare samenwerking vindt ook plaats op cultureel vlak. ARTE is de ook in Nederland beschikbare Frans-Duitse tv-zender die zijn hoogstaande culturele programma's tweetalig uitzendt. Bij de veertigste verjaardag van het Elyséeverdrag werd een Frans-Duits geschiedenisboek gepresenteerd dat aan scholieren in beide landen werd aangeboden om de kennis over de wederzijdse geschiedenis te vergroten.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/46/elyseeverdrag-maakte-aartsvijanden-tot-vrienden>